

at være en af de dygtigste og betydeligste Privatmænd i Landet, tillod jeg mig i Aftes at telefonere til ham og spørge ham, hvad han mente om de foreliggende Lovforslag. Jeg kan hilse det ærede Medlem fra Dr. Edvard Brandes og sige ham, at han i et og alt er en Modstander af de her foreliggende Lovforslag, og at han, hvis han var Medlem af dette Ting, vilde stemme imod dem og vilde have gjort det ikke alene i Fjor, hvad Flertallet i dette Ting ogsaa vilde have gjort, men vilde fremdeles fastholde denne Stilling i Aar. Han vilde, hvis han havde været Medlem af dette Ting i den nu snart tilendebragte Valgperiode, ikke alene ved dens Begyndelse, saaledes som hele det store Flertal i Tinget, have været imod denne Sag, men han vilde ogsaa have været imod den lige til Valgperiodens Slutning. Han vilde, hvis han skulde stemme over denne Sag her i Dag eller i Morgen, stemme mod det foreliggende Lovforslag.

Det er selvfølgelig en Oplysning, som har den største Betydning for det ærede Medlem for Løvel, for naar han ikke tillagde denne Oplysning overordentlig stor Betydning, vilde det nærmest være latterligt at fremdrage en Udtalelse, som er 17 Aar gammel, af en Mand, som nu indtager en Privatmands endog stærkt tilbagetrukne Stilling, idet Dr. Edvard Brandes ikke paa nogen som helst Maade nu deltager personligt i vort offentlige Liv. Der foreligger i Aarevis sikkert ikke en Tale af ham, holdt offentlig. En helt anden Ting er jo en Udtalelse, som er fremsat af en Mand, der staar i Spidsen for hele vort offentlige Liv, som er Konseilspræsident og Forsvarsminister i vort Land. Det er klart, at de Udtalser, som denne Mand har fremsat angaaende vort Militærvæsen og Udgifterne derved, have anderledes Betydning i politisk Henseende end private Udtalelser af en endog saa udmærket Mand som Edvard Brandes. Man maa beklage, at han ikke deltager i det offentlige Liv mere, og det skulde glæde mig, om dette Forhold maatte blive forandret ved den kommende Valgdag, hvis Dr. Edvard Brandes var til at bevæge til at stille sig og kunde blive valgt, men jeg er dog aldeles ikke sikker paa, at det ærede Medlem for Løvel vilde blive saa glad, hvis Dr. Edvard Brandes blev valgt, og jeg er heller ikke sikker paa, at de to Mænd vilde blande deres Røsters melodiske Klang. Det er muligt, at hvis Dr. Edvard Brandes paa den kommende Valgdag blev valgt ind i Tinget, vilde det

ærede Medlem for Løvel faa endnu en Modstander her i Tinget, og han er snart ved at have tilstrækkelig mange. Han er for Resten dygtig til at skaffe sig dem selv.

Det ærede Medlem for Løvel sagde, at jeg havde talt noget om, at hvis vi vedtog disse Lovforslag, kunde vi vente at faa russiske Tilstande i Landet, Tilstande, hvor hele Landet stod i Oprør, hvor man skød paa Regeringens Indhavere og maaske endog skød paa det ærede Medlem for Løvel, fordi han støttede Regeringen saa ivrigt, hvor vi brændte halve Bydele af, hvor Militæret skød paa Borgerne o. s. v. Jeg ved ikke, om det var det ærede Medlems Mening, at vi ogsaa skulde have Kosakknuten at føle. Noget saadant har jeg aldeles ikke sagt. Jeg har derimod sagt en Ting, som er uimodsigelig rigtig, at Funktionærene hele Verden over have lært af det sidste Aars Begivenheder, at de ere en overordentlig stor politisk Magtfaktor, og at man derfor gør klogt i ikke at foretage Skridt, som ubegrundet kunne hidse dem til at stille større Fordringer, end de ellers vilde stille. Det kan nemlig da meget let ske, at man saa kommer til at bøje sig for disse Fordringer, der kunne fremsættes baade med Kraft og Myndighed. Ogsaa i den Henseende vil dette Lovforslag let kunne faa meget vidtgaende Konsekvenser. Jeg tænker kun paa finansielle Konsekvenser, jeg tænker aldeles ikke paa revolutionære Tilstande her i Landet, som de have dem i Rusland.

Jeg tror, at jeg overfor den ærede Ordfører blot endnu behøver at gøre en enkelt Bemærkning, som ogsaa kan motiveres ved den Forespørgsel, han stillede til mig i sin korte Bemærkning. Det ærede Medlem sagde, at saadanne Fejl, som vare indløbne i en Betænkning, kunde aldeles ikke sammenlignes med Fejl, som kunde have indsnæget sig i et Lovforslag. Jeg skal dog sige til det ærede Medlem, at det er farligt at ville drive Politik paa Trykfejl, og især er det temmelig urimeligt, saaledes som den ærede Indenrigsminister forleden Dag, at opholde sig ved Trykfejl, som ikke ere meningsforstyrrende, som enhver kan se den sande Mening i, for saa kan man komme til at drive Politik paa mange Ting. Den 3. Oktober 1905 fremsatte den højtærede Landbrugsminister her i Tinget Forslag til Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning; og i dets § 31 stod: „Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1905“, altsaa adskillige Maaneder før Forslaget blev forelagt.